

Sučylienė J. Švietimas vienijasi prieš korupciją // Būdas žemaičių. – 2003, lapkr.10 (Nr.119).

Spalio 6-10 dienomis vienintelėje apskrityje Mažeikių „Ventos“ vidurinėje mokykloje vyko trijų pedagogų: etikos mokytojos Reginos Dirginčienės, istorijos mokytojos Irenos Lizdenienės ir tikybos mokytojos Rūtos Urbonavičiūtės parengta antikorupcijos savaitė. Pasak rengėjų, tai bendra respublikos pedagogų rengiamos švietimo antikorupcinės programos, kuri bus parengta iki lapkričio mėnesio, dalis. Visi projekte dalyvavę komandų mokytojai taps projekto „Švietimas prieš korupciją“ konsultantais.

Korupcijos sąvoka ir atsiradimo priežastys

Pirmoji antikorupcinės savaitės diena buvo skirta 8-tų klasių mokiniams. Apie korupcijos atsiradimo priežastis pasaulyje ir Lietuvoje bei jos pasekmes pranešimą skaitė mokytoja I.Lizdenienė. Pranešėja priminė, kad korupcija Asirijoje ir Indijoje buvo žinoma dar 2000 metų prieš Kristų. Šis gajus reiškinys ypač suvešėjo dabartiniame pasaulyje ir Lietuvoje.

Apie korupciją plačiaja prasme ir jos apraiškas Mažeikiuose kalbėjo renginio svečiai: rajono prokuroro pavaduotojas Paulius Geryba ir judėjimo „Stabdyk nusikalstamumą“ vadovas Česlovas Čyžas. Vyko diskusijos. Svečiai atsakė į mokinių ir mokytojų pateiktus klausimus.

Svečiai iš Specialiųjų tyrimų tarnybos

Antroji antikorupcinės savaitės diena buvo skirta vyresniųjų klasių mokiniams. Projekto rengėjos buvo pakvietusios ypatingus svečius – STT atstovus iš Vilniaus: STT antikorupcinio švietimo poskyrio vadovą Artūrą Paliušį ir STT vyriausią specialistę Aidą Martinkėnienę. Mokiniai buvo iš anksto svečiams pateikę klausimus ir korupcijos sąvokos apibrėžimus. Mokytojos Violetos Valenskienės parengti dešimtukai skaitė antikorupcinę temą sukurta pasakėčia, mokytoja Irena Šiurkienė – savo sukurta impresiją „Būties šauksmas“. Svečiai gerai įvertino programos dalyvių darbus ir pažadėjo mokytojos ir vaikų kūrinius patalpinti į savo internetinį puslapį. Išrinko labiausiai antikorupcinę temą atspindėjusį mokinių plakata, aptarė mokinių parengtą vaizdo medžiagą.

Antikorupcinės programos ištakos

Artūro Paliušio teigimu, Lietuvos Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT) inicijavo Nacionalinės kovos su korupcija programos sukūrimą, apimančią labai daug sferų. Rengėjai išskyrė tris pagrindines veiklos kryptis: nusikaltimų atskleidimą, įstatymų taisymą arba tobulinimą ir švietimą. „Tai trys stulpai, ant kurių pasaulyje remiasi kova su korupcija, - patikino svečias. Programos rengėjai nusprendė darbą pradėti nuo mokinių, suvienyti studentus ir pasiekti valdininkus“.

Už programą „Darbas su mokiniais“ ir antikorupcinės metodikos mokyklose sukūrimą buvo atsakinga Švietimo ir mokslo ministerija. STT tapo visą programą koordinuojančia įstaiga. Iš Europos Sąjungos programos finansavimui gavus lėšų, vykdytoju, kuriančiu programos metodiką, buvo atrinktas Šiuolaikinių didaktikų centras, t.y. nevyriausybinė organizacija, įsikūrusi Vilniaus pedagoginiame universitete. Įsitraukti į programą buvo pasiūlyta visoms respublikos mokyklų komandoms, kurias turėjo sudaryti etikos, istorijos ir pilietinio ugdymo mokytojai. Iš 45 dalyvių paraiškų buvo atrinkta 11 Lietuvos mokyklų, kurios, rengdamos projektus, kūrė „Švietimas prieš korupciją“ programą. Aprobavus programą, ji bus diegiama visose Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose.

Apims visas gyventojų sferas

Iš visų respublikos mokyklų bus atrinkti, aptarti ir apibendrinti geriausi kovos su korupcija darbų pavyzdžiai, bus sukurta bendra programa. Šiuolaikinių didaktikų centras, gavęs finansavimą iš Jungtinių Tautų vystymosi fondo, taip pat pradėjo kurti tokią programą, skirtą aukštosioms mokykloms. Yra sukurta atskira švietimo programa valdininkams. Už ją atsakinga Vidaus reikalų ministerija, o įgyvendina Lietuvos viešojo administravimo institutas. STT taip pat dalyvavo tos programos kūrime. Atsakingi STT darbuotojai patikino, kad ateityje programos vykdymas bus privalomas visiems valdininkams. Pasak STT atstovų, Nacionalinė kovos su korupcija programa apims visus gyventojų sluoksnius: nuo vaikų iki valdininkų. Mokyklose antikorupcinis ugdymas bus įtrauktas į visų dėstomųjų dalykų programas. Tuo siekiama, kad vaikas augtų sąmoningu piliečiu, atsakingu už savo elgesį. „Svarbu ne apibrėžimų mokėjimas, nes tai neatneša jokios naudos, o suvokimas, jog valstybė – tai tu. Koks tu – tokia ir valstybė“, - sakė prelegentas. Susirinkusiems priminė įspūdžius po susitikimo su Danijoje vykdomos tokios pat programos autoriais ir pabrėžė, kad danai atsako už savo valstybę. To turėtų siekti ir lietuviai.

Ateinanti karta nori žinoti ir keisti

Atsakingi STT darbuotojai jau metus bendrauja su programoje dalyvaujančiomis mokyklomis, bet negalėjo įvardyti, kaip „Ventos“ vidurinės mokyklos „Švietimas prieš korupciją“ komanda pasirodė palyginus su kitomis. Svečiai prisipažino, kad sunku tai padaryti, nes jie apsilanko labai skirtinguose programos etapuose: „Vakar stebėjome seminarą mokytojams, kitur teko stebėti mokinių renginius. Atvykimo tikslas visur panašus: išklausti pasisakančius, aiškinti korupcijos pasireiškimo formas ir ieškoti užkardymo būdų. Pastebėjome ir tai, kad su šiuolaikiniu jaunimu malonu dirbti. Matome didžiulį skirtumą tarp tų, kuriems jau 30-35-eri metai ir tarp tų, kuriems šiandien tik 13-14-ika 15-ika metų. Jaunoji karta nori viską žinoti ir kažką keisti. Mokiniai tenkinasi žinojimu, o studentai rengia programas ir pateikia konkrečius pasiūlymus“.

„Būdas žemaičių“ pasidomėjo, ar STT kontorą pasiekė žinios apie korupcijos atvejus Mažeikiuose? „Mažeikių niekuo negaliu išskirti iš bendro Lietuvos konteksto, - teigė STT antikorupcinio poskyrio švietimo vadovas. – Atskleistų bylų skaičius nerodo, kad Mažeikiai ypatingi, kažkuo išsiskiriantys. Čia kaip ir kituose miestuose, yra bendrų valstybės valdymo ir administracinių problemų. Prieš porą metų atlikome pareiškėjų statistiką: kiek ir iš kokių miestų kreipėsi žmonių. Mažeikiai nepateko nei į pirmą penketuką, nei į aštuntuką. Jums pasisekė arba ne... Jūs nestovite ant didžiųjų srautų, o nafta yra prekė. Mes tiriame kas piktnaudžiauja tarnybine padėtimi. Mažeikiai nėra tokie dideli, kad galėtų išsiskirti iš didžiųjų miestų“.

Antikorupcinė savaitė baigsis „Ventos“ vidurinės mokyklos teatro studijos vadovės Irmos Aleksienės parengtomis situacijomis antikorupcine tema.